

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inštruktorski oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskjučno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A., MILANO

Racuni: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

UUTIRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopis se ne vrača.

Vorläufiger Abschluss der Abwehrschlacht zwischen Pruth und Moldau

Der erstrebte bolschewistische Durchbruch gescheitert — Hohe Verluste des Feindes — Das Ringen bei Sewastopol — 130 sowjetische Flugzeuge gestern abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 8. Mai. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Vor Sewastopol griff der Feind auch gestern unter heftigem Artilleriefeuer mit starken Kräften an. Während ihm im Südabschnitt nach erbitterten Kämpfen ein Einbruch gelang, zerschlugen unsere Truppen im Nordabschnitt alle feindlichen Angriffe. Bei der Abwehr starker Angriffe feindlicher Schlacht- und Kampfflieger vernichteten unsere Jagd- und Schlachtfliegerverbände sowie Flakartillerie der Luftwaffe 130 sowjetische Flugzeuge. Leutnant Lambert erzielte in Luftkämpfen allein 14 Abschüsse. Die 9. Flakdivision unter Führung von Generalleutnant Fickert hat sich bei den schweren Abwehrkämpfen auf der Krim erneut besonders ausgezeichnet. Sie konnte am gestrigen Tage ihren 1400. Flugzeugabschuss melden.

Östlich des rumänischen Sereth nahmen Panzergrenadiere in harten Kämpfen ein beherrschendes Höhengebiet, 15 feindliche Panzer und 41 Geschütze wurden vernichtet, zahlreiche Gefangene eingebracht.

Zwischen Pruth und Moldau hat die am 26. April begonnene Abwehrschlacht ihren vorläufigen Abschluss gefunden. Der mit 20 Schützen- und mehreren Panzerdivisionen angestrebte Durchbruchversuch der Bolschewisten scheiterte an der zähen und verbesserten Abwehr der unter Führung des Generals der Infanterie Woelcher stehenden deutschen und rumänischen Truppen, die von Verbänden der deutschen und

rumänischen Luftwaffe in vorbildlicher Waffenkameradschaft hervorragend unterstützt wurden. Der Feind verlor neben hohen blutigen Verlusten 336 Panzer, 92 Geschütze und 100 Flugzeuge. In diesen Kämpfen hat sich die Panzergrenadierdivision »Grossdeutschland« unter Generalleutnant von Manteuffel besonders ausgezeichnet.

Im Landekopf von Nettuno führte der Gegner örtliche Vorstöße, die abgewiesen wurden. Fernkampfarillerie bekämpfte mit guter Wirkung Betriebsstoff- und Munitionslager des Feindes.

Britisch-nordamerikanische Bombenverbände richteten am gestrigen Tage und in der letzten Nacht Terrorangriffe gegen das Stadtgebiet von Bukarest, wo sie Schäden und Verluste unter der Bevölkerung verursachten. Deutsche und rumänische Luftabwehrkräfte schossen 14 feindliche Flugzeuge ab.

Bei geschlossener Wolkendecke führten zahlreiche nordamerikanische Bomber einen Terrorangriff auf die Reichshauptstadt und gegen mehrere Orte in Westdeutschland. Besonders im Stadtgebiet von Berlin entstanden Schäden an Wohngebäuden und Kultureinrichtungen sowie Personenverluste.

In der vergangenen Nacht warfen einzelne britische Flugzeuge Bomben im Raum von Köln und Düsseldorf. Durch Luftverteidigungskräfte wurden bei diesen Angriffen sowie über den besetzten Westgebieten 26 feindliche Flugzeuge, darunter 17 viermotorige Bomber, zum Absturz gebracht.

Angloameriški pritisk na neutralsce

Kako so pritiskali na Španjo — Ameriške grožnje Švedski

Madrid, 7. maja. Neka vodilna oseba španskega gospodarskega življenja je izjavila madridskemu zastopniku DNE-ja o sporazumu, ki je bil dosežen med Španjo in Angloameričani, da zmagoslavje, ki ga kažejo v Londonu in Washingtonu, ni v nobenem razmerju z uspehom, ki se nikakor ne more smatrati niti kot učinkovit in niti kot posebno pošteno dosežen. Angloameričani so dosegli od Španije gotove privolitve šele potem, ko so tri mesece uporabljali vsa sredstva političnega in gospodarskega pritiska in so bili s pravo delno blokada pogajalci Španjo na rob katastrofe. V tem laiko neenakomerno kakor tudi mednarodno pravno protizakonitem boju med bojujočimi se vesilnimi in nevtralnimi Španjo, ki še vedno trpi zaradi posledic štetne državljanske vojne, je morala madridska vlada deloma popustiti, da je od naroda odtrgala najhujše posledice. Pomanjkanje petroleja in bencina je v tretjem mesecu pogajanje dovelo že do popolnega zastoja avtomobilskih prevozov ter do zastoja ribarstva in železniških lokomotiv na pogon s tekočim gorivom. Preskrba španskih mest je bila zato resno ogrožena. Kljub temu je bila španska vlada pri pogajanjih in dejstvu, da Angloameričani niso mogli uveljaviti v celoti svojih zahtev glede izvoza volframa in Nemčijo, ki jih najbolj zanima, dokazuje trdnost španskega zdržanja. Na podlagi te pogodbe pa je dana Španji možnost, da nadaljuje obnovo, ki jo je pričela po državljanski vojni.

Stockholm, 7. maja. Angloameriški pritisk na Švedsko se sedaj očividno približuje vsilni, javlja newyorški dopisnik lista »Svenska Dagbladet« v poročilu o političnih, ki naj prisilijo Švedsko k omejitvi trgovinskega prometa. Severnoameriško tuznanje ministrstvo hoče s svojimi načrti, da po vojni proglasi gospodarske sankcije proti osebam ali družbam, ki nadaljujejo trgovino z Nemčijo, prizadeti Švedsko in Portugalsko. Med tem pa se z vso silo nadaljuje protišvedska agitacija. Po vtilsu švedskega dopisnika je ta tiskovna kampanja vplivala tudi na javno mnenje. To je razvidno med drugim tudi iz dejstva, da so bili švedski propagandni filmi, ki jih je razdelil švedski potovalni in informacijski urad v New Yorku, prevladali v preteklem mesecu, posebno pa v zadnjem tednu, v mnogo manjši meri in da so jih deloma z neprijaznimi komentarji vrnil švedskemu informacijskemu uradu v New Yorku.

Ernest Lindley, ki ga newyorški dopisnik »Svenska Dagbladet« označuje za trobilo ameriškega zunanega ministrstva, je te dni pisal v listu »Washington Post«, da morata Švedska in Portugalska sedaj pokazati, da hočeta doprinesiti za skrajšanje vojne. V članku grozi švedski, da bodo kmalu morali ugotoviti, če ne bo takoj in v polnem obsegu izkoristila možnost, da ugodni zahtevam Angloameričanov, da bo njeno »dobrotmetje« pri Angliji in Američanih dokaj naglo izginilo.

Položaj Švice v petem letu vojne

Bern, 8. maja. Zvezni svetnik Etter je govoril večerj na zborovanju švicarske konservativne ljudske stranke o položaju Švice v petem letu vojne. Pri tem je med drugim izjavil:

»O načelih in smernicah naše velike svetovne politike ne smemo biti in nastati nikakoli bistveni spori: jasna, absolutno kolajna in od nikake konjunktura narekovana nevtralnost, stalna in neuklonljiva pripravljenost, braniti z oroženo roko neovirnost in nevtralnost naše države, toda prav tako velika odločnost postaviti našo nevtralnost na razpolago za pomoč trpečemu človeštvu, kolikor je to v naših močeh in naših možnostih. Mislim, da ni odvce poudariti, da mirna in trdna volja vzdržanja in odpora, ki jo je naš narod dosegel s toliko udankovito trdoto očitoval, danes in jutri ne bo nič manjša. Kakor je bila večerj. Ze bližnja bodočnost utegne roditi dogodke, ki bodo privedli vojno v novo obdobje, jo približali našim mejam in vplivali na naš gospodarski ter vojaški položaj.«

Govornik je nato očrtal težkoče v preskrbovanju Švice in je končno označil zunanje politične smernice državne politike z naslednjimi besedami: »Naša švicarska nevtralnost, ki je v telu stoletij postala iz notranje državne potrebe pravi simbol naše zunanje politike, odplivljaj pojem naših narodnih pravic in s ponovitvami svedenim priznanjem tudi pojem mednarodnega prava, je zelo trdna in ni podvržena nikakemu omahovanju. Odločeni smo, da svojo dolžnost, kar koli nam bi prinesla bodočnost, izpolnjujemo do konca vojne in še naprej na stari švicarski način in v popolni zvestobi. Švica bo tudi pripravljena prispevati pripadajoči delež k stvarnemu in duhovnemu sodelovanju pri povojni obnovi narodov in skupnosti narodov.«

Končno je omenil Etter kot nujne povojne probleme zagotovitev zdravčaga kmetijskega stanu, dela, družine in starostno zavarovanje. Vsa ta vprašanja so notranje temo povezana in morajo biti organično rešena.

Stettinius o svojih pogajanjih v Londonu

Nekaj točk je ostalo še vedno nerešenih

Vigo, 7. maja. Namestnik severnoameriškega zunanjega ministra Stettinius je po stari navadi takoj po povratku iz Londona postal na tiskovni konferenci v Washingtonu izjav o svojih pogajanjih z mednarodnimi angleškimi krogi. Kakor ni bilo drugače pričakovati, je poizkušal vzbuditi vtis, da je vse v najlepšem redu. Izjavil je, da je bilo izredno mnogo zadev rešenih v popolno zadovoljstvo obeh držav. Govoril je tudi o bleščočem optimizmu, ki vlada v Londonu, dokler ni končno prišel do jedra vse zadeve.

Stettinius ne more namreč prikriti, da posvetovanja niso zavzela zaželenega poteka. Zato skuša poslej nespornost z otežkočnimi pismenimi in brozjavnimi zvežami in zatrjuje, da so v osebnih razgovorih kmalu izginili ti nespornosti. Nato pa Stettinius vendar ni utegnil prikriti, da je še nekaj težkoč in ovir in da je nekaj točk ostalo nerešenih. Takoj v prihodnjem stavku pa poizkuša zabrisati slab vtis, ki ga je izzval s svojim poročilom, in izjavlja, da se je vrnil čeprav ne bi bilo vse stoo odstotno popolno, s pomnim smrcem in občutkom, da bodo Američani skozi vse težave korakali skupaj in glede na to,

na koliko koncesij bi morali pristati v gospodarskih in političnih zadevah.

Gotovo je ameriškim imperijalistom vseeno, koliko koncesij politične in gospodarske narave morajo napraviti Angliji, če pa so v Londonu tako navdušeni, kakor kaže Stettinius, je zelo dvomljivo. Vsekakor potrjuje Stettinijusova izjava prvi vtis, ki smo ga imeli o njegovih razgovorih v Londonu. Morali so na dolgo in široko voditi posvetovanja, vendar pa niso v bistvenih točkah prišli do nikakega sporazuma in sicer brez dvoma zato ne, ker je Stettinius popolnoma jasno predložil zahteve Zedinjenih držav, katerih sprejem bi pomenil za Anglijo popolno podreditve severnoameriškemu imperijalizmu.

Vojaške žrtve britanskih dominijonov

Zeneva, 5. maja. Na angleški imperijalni konferenci so objavili, da je Kanada postavila 750.000, Avstralija 870.000, Nova Zelandija 189.000, Južna Afrika 269.000 in Indija nad 2 milijona mož za čete Velike Britanije.

Veliki admiral Döntz japonski mornarici

Berlin, 8. maja. Vrhovni poveljnik vojne mornarice veliki admiral Döntz je postal japonskemu mornariškemu ministru naslednjo brzojavko:

Vrhovni poveljnik japonske mornarice veliki admiral Koga je naltik nepozabnemu velikemu admiralu Yamamotu padel v boju za japonsko veličino. Nemška vojna mornarica poveša v spoštljivem žalovanju zastavo pred junaško smrtjo velikega admirala Koga. Njegova hrabra smrt bo za naše zavezniške vojne mornarice zgled in ponovni podžig za hud in žilav boj do končne zmage.

Tokio, 8. maja. Zara s posmrtnimi ostanki velikega admirala Koga je prispela v nedeljo v japonsko prestolnico. Zaro so na kolodvoru sprejeli cesarski odposlanec, min. predsednik Tojo, mornariški minister Šimada in številne druge vodilne osebnosti ter sorodstvo.

Čilski poslanik v Washingtonu hoče odstopiti

Vigo, 7. maja. Kakor javlja list »Washington Evening Star«, hoče čilski veleposlanik v Washingtonu Michels odstopiti in se vrniti v Čile. Ameriški list poizkuša utemeljiti Michelsovo prošnjo za odstopitev z dejstvom, da ga je razočarala »plehka politika« Čila.

Ker je sedaj Michels v Philadelphiji, pa je mnoga bolj verjetna domneva, da so njegovi nameni z ostavko v zvezi s sardno kapljico čilskega zastopnika na konferenci ILO. Bilo bi vsekakor razumljivo, da je Michelsu neprijetno v državi, kjer ljudje je-klenega zdravja odhajajo v večnost, čim so morča zaigrali mišost svojih angloameriških prijateljev.

Ozadje nenadne izpustitve Gandhija

Zeneva, 6. maja. V zadnjih tednih se je zdravstveno stanje Gandhija tako zelo poslabšalo, da so se zdravniki zbalu najhujšega. Gandhi, ki je že od avgusta 1. 1942 v britanskem zaporu in je 74 let star, je zaradi brutalnih metod telesno zelo trpel. Njegovo zdravje je popolnoma uničeno.

Po poročilih iz Londona je minister za Indijo Amery odklonil, da bi dal izjavo o izpustitvi Gandhija. V poročilih navajajo, da je britanska vlada gledala brez zanimanja na poslabšanje Gandhijevega zdravstvenega stanja. Šele, ko je krvni pritisk vedno bolj padel in ko so ledvice le še malo delovale ter se so vrstili napadi nezvesti, je bila sklenjena urna izpustitev jetnika. Glede na kritično razpoloženje v najširših indijskih krogih so hoteli na vsak način preprečiti, da bi Gandhi umrl v ječi.

Tudi Irci na ameriški črni listi

Amsterdam, 7. maja. Kakor javlja angleška poročevalska služba iz Washingtona, prihajajo sedaj tudi irske trditve na črno listo Zedinjenih držav. Dopnilo črne liste, ki ga je v soboto izdal zunanji minister Hull, naštevajo 38 irskih tvrdk. 4 švedske, 10 španske, medtem ko je bila 1 črtana in 10 portugalskih tvrdk.

Američani bodo prevzeli upravo v franc. Maroku?

Vichy, 6. maja. Pod naslovom »Ali bodo Zedinjene države nadzorovale francosko upravo?« priobčuje »Journal des Debats« značilno poročilo iz Lizbone, ki pravi, da je maroški sultan sporočil uradnikom francoskega področja, da bo francoska uprava v bodoče podrejena Zedinjenim državam.

Usodna pot britanskega imperija

Berlin, 7. maja. Pod tem naslovom prabčuje »Berliner Börsenzeitung« v svoji nedeljski izdaji članek diplomatskega sodelavca dr. Karla Megerleja, ki razpravlja o ciljih sedanje imperijske konference in sedanji položaj imperija.

Megerle opozarja, da je konference posledica Churchillove in Edenove vojne in zunanje politike ki jo morata Anglija in imperij drago plačevati. Anglija stoji pred vprašanjem, kako se bo mogla po zmgi zaveznikov, ki jo tako lahkotnemu napoveduje, uveljaviti naproti severnoameriškemu kolosu s 130 milijoni ljudi in sovjetskemu kolosu s 190 milijoni ljudi. Zato poizkušajo pristeti k svoji malenkostni ljudski sli s skupno 45 milijoni se približno 25 milijonov prebivalcev dominijev, da bi se vsaj lahko uveljavili kot enaki med enakimi. Konferenca stoji torej pred vprašanjem, kako bi se moglo izvesti organizatorno takšno stmrjenje imperija, da bi nato na zunanji mogli nastopati kot celota. Dobesedno piše Megerle: »Vse je odvisno od tega, da Anglija s pomočjo dominijev predvsem poizkusi zaščeliti z vso oostrostjo svoje koristi na gospodarskem področju in da odstrani vse vdore severnoameriških držav in jih v bodoče onemogoči. Zato so potrebni temeljiti sklepi, če ne sploh izprememba celotnega sestava imperija predvsem na izprememba neomejnega sodelovanja dominijev. Kako resen je ta problem, dokazuje to, da je Churchill dvakrat poudaril klavzulo, ki jo najdemo v atlantski listini in v anglo-ameriški pogodbi od februarja leta 1942, naj namreč še vedno ostane v veljavi prednostni carinski sistem, sklenjen v Ottavi. V tem pa je ranljiva točka za dominije. Ne samo zemljepisna,« poudarja Megerle, »temveč tudi politična pot je zato vodila Kanadčane. Novozelandske in Avstralce v London preko Washingtona. Iz tega je razvidno, da si ne morejo privoščiti, da bi se enostransko orientirali po Londonu, kajti njihove odločitve so zelo odvisne od milosti ali nemilosti Zedinjenih držav. Sami sebi prepuščeni se ne čutijo dominijoni dovolj močni, da bi se uveljavili v novem svetovnem ravnotežju, ker pa so bili stavljeni pred odločitev, v kakšni kombinaciji bodo njihove koristi najboljše zaščiten, ne da bi bile njihove svobodešne omejene, so se morali ustvariti sodbo, ali je ma-

Predčasen konec obrambne bitke med Prutom in Moldavo

Nameravan boljševiški prodor izjalovljen — Velike izgube sovražnika — Boji pri Sevastopolju — Včeraj sestreljenih 130 sovjetskih letal

Führerje glavni stan, 8. maja. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Pred Sevastopoljem je tudi večerj napadel sovražnik po silovitom topniškem ognju z močnimi silami. Medtem, ko mu je v južnem odseku uspel po ogroženih bojih vdor, so naše čete v severnem odseku odbile vse sovražnikove napade. Pri odbrani bi močnih napadov sovražnikovih bojnih letal so naši lovski in bojni letalski oddelki ter protiletalsko topništvo letalstva uničili 130 sovjetskih letal. Poročnik Lambert je v letalskih bojih dosegel sam 14 sestrelitev. 9. protiletalska divizija pod poveljstvom generalnega poročnika Picketta se je v težkih obrambnih bojih na Krimu ponovno posebno odlikovala. Včeraj je zamogla javiti svojo 1400 letalsko sestrelitev.

Vzhodno od rumunskega Sereta so odlopiški grenadirji zavzeli v hudih bojih neko prevladujoče višinsko ozemlje. Uničili so 15 sovražnikovih oklopnikov in 41 topov ter doveli številne ujetnike.

Med Prutom in Moldavo se je 26. aprila pričela obrambna bitka predčasno končala. Boljševiški poizkusi prodora, ki so si ga prizadevali doseči z 20 strelskimi in več odlopiškimi divizijami, se je izjalovil ob žilavi in zagrizeni obrambi nemških in rumunskih čet, ki so bile pod poveljstvom pehotnega generala Woelherja in ki jih je nemško in rumunsko letalstvo v zglednem tovarštvu v orožju odlično podpiralo. Sovražnik je poleg velikih krvnih izgub izgubil 386 oklopnikov, 92 topov in 100 letal. V teh bojih se je posebno odlikovala odlopišnogrenadirski divizija »Grossdeutschland« pod poveljstvom generalnega poročnika von Manteuffla.

Na nettunskem predmostju je izvedel nasprotnik krajevne sunke, ki se bili odbiti. Daljnostrelna topništvo je z dobrim učinkom obstreljevalo sovražnikova skladišča pogonskega goriva in streliva.

Anglo-severnoameriški bombniški oddelki so večerj in v pretekli noči izvedli strahovalne napade na mestno področje Bukarešte, kjer so povzročili škodo in izgube med prebivalstvom. Nemški in rumunski letalsko-obrambne sile so sestrelile 14 sovražnikovih letal.

Pri strnjeni oblaci odeli so izvedli številni savernoameriški bombniški strahovalen napad na prestolnico Rajna in več krajev v zapadni Nemčiji. Posebno na mestnem področju Berlina je nastala škoda na stanovanjskih poslopijih in kulturnih napravah ter izgube med prebivalstvom.

V pretekli noči so posamezna angleška letala metala bombe na področje Kölna in Düsseldorfa. Letalsko-obrambne sile so pri teh napadih ter nad zasedenim zapadnim ozemljem zbile 26 sovražnikovih letal, med njimi 17 štirimotornih bombnikov.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 8. maja. Finsko vojno poročilo z dne 7. maja se glasi:

Z bojišč ne javljajo ničesar.

Helsinki, 8. maja. Finsko vojno poročilo javlja:

S suhozemskih in pomorskih bojišč ne javljajo ničesar posebnega. 20 sovražnikovih bombnikov je davi v zaščiti lovcev izvedlo letalski napad na pristanišče Kotko. Nastala je gmotna škoda.

Terorističen letalski napad na Berlin

Berlin, 8. maja. Severnoameriški bombniški oddelki so 7. maja dopoldne izbrali slabo vreme nad vso severno Evropo in izvedli ponoven strahovalni napad na Berlin. Brez razgleda so odvrli številne bombe na mestno področje Berlina. Povzročili so škodo in izgube med civilnim prebivalstvom. Nemško letalsko obrambo je močno oviralo ponekod zelo visoka odeja oblakov iz več plasti. Ki se je raztegala nad vso severno Nemčijo.

Boji na italijanskem bojišču

Berlin, 7. maja. Na južnoitalijanskem bojišču je bilo v petek živahnješe obojestransko topniško delovanje. Zapadno od Mintuma so nemški grenadirji presenetli močnejši sovražnikov udarniški oddelci, ga premagali in privleli številne ujetnike. Tudi na področju Cotle de Machine in Orsogno so razpršili več udarniških oddelkov in prizadeli sovražniku občutne izgube. Severovzhodno od Grechija in zapadno od Ville Tommaso so prodrli grenadirji sovražnikove črte in razstrelili več močno zgrajenih oporišč skupno s posadkami vred. Pri tem je izgubil nasprotnik mnogo padlih in ranjenih. Topništvo je uspešno obstreljevalo sovražnikove premike severovzhodno od Tarante. Južno od Cassina so bili dan in noč nemški pionirji tik pred bojiščem in polagali mine tik do sovražnikovih postojank.

Na nettunskem predmostju je prišlo do živahnega obojestranskega delovanja izvidniških in udarnih oddelkov. Padalski lovci so poglali v zrak številne sovražnikove obrambne naprave in porušili s stenjenimi naboji postojanke minometal na severnem robu globeli Michele.

Ponovne napade proti nemškim oporiščem v gozdu Vallicelle Grandi in zapadno od Ba-

daretta so nemški grenadirji kakor v prejšnjih dneh tudi tokrat odbili z velikimi izgubami za nasprotnika.

Daljnostrelna baterije so skupno s težkim pehotnim orožjem in protiletalskim topništvom uspešno nadaljevale obstreljevanje nasprotnikovih oskrbovalnih skladišč in iztovarjalšč na pristaniškem področju Anzija in Nettuna.

Ameriška kritika o bojevanju v Italiji

Zeneva, 7. maja. Dejstvo, da Angliji in Američani ne pridejo v Italiji nikamor narve, zelo grize Američane, piše severnoameriški obzorik »News Week«, ki priobčuje obsežno kritiko. Mornariški strokovnjak lista bivši admiral Pratt označuje načrt frontalne ofenzive kot zgrešen, ker ne bi bil niti v primeru, če bi uspel, niti bi vodil do srca Nemčije. Po očienju Sredozemskega in Jadranskega morja bi morali z bečnimi napadi in z izkorščanjem jadranskih otokov poizkušati, da bi prodrli do konca Jadranskega morja.

Severnoameriški vojaški list »Stars and Stripes« in kanadski vojaški list »Maple Leaf« označujeta ofenzivo proti Cassinu kot velik neuspeh.

Obzorik »Army and Navy Journal« je istega mišljenja kakor admiral Pratt. V Washingtonu se pojavlja mnenje, da je bila odločitev za vkorčanje v Italijo ena izmed posledic italijanske kapitulacije, od Salerna naprej pa so se pričele težkoče in Anzio pomeni takisto zgrešen udarec kakor Cassino. Prednostje pri Anziju je mnogo premajhna, da bi moglo tako hitro preskrbovati vojsko kakor zamorejo to Nemci. Vrh tega je pod stalnim nemškim ognjem in zahteva mnogo izkrcavalnih ljudi, ki bi bile drugod nujno potrebne. Tudi bodočnost se kaže dokaj črna. Uradni cilj invazije v Italiji je vendar bila osvojitve Rima in sicer ne iz vojaških, temveč iz psiholoških razlogov, kakor pa govore kritiki, ni mogoče pridobiti si kako psihološko ali kakršnokoli drugo zmago, če se v boju razruši Rim in je Nemcem možnost, da prisilijo zaveznike v boj okoli Rima ali v Rimu.

Kratke vesti z vsega sveta

Ankara, 6. maja. Velik požar je izbruhnil večerj v skladišču petroleja rumunske petrolejske družbe Steaua Romana v Smirni. Vzrok požara, kakor tudi obseg velike škode še nista znana.

Amsterdam, 6. maja. Reuter javlja iz Washingtona, da je Rodolfo Michels Caveru, čilski poslanik v Washingtonu, odstopil in da se vrača v Čile.

Antakya, 6. maja. V angloegiptskem Sudanu je nastopila sedaj vročina, kakršne še sploh ne pomnijo.

Bukarešta, 6. maja. Kakor je bilo uradno objavljeno, je dne 5. maja kralj Mihel obiskal poveljništva in edine rumunskega letalstva.

Bukarešta, 6. maja. »Navalič bombnim napadom in letakom novo nadaljevali borbo, ki naj brani našo pravico do svobodnega življenja.« Izjavlja ravnatelj lista »Curentul« ob angloameriškem potkusu, da z letaki omajajo vojno moralo rumunskega naroda.

Bukarešta, 6. maja. Na bukarštanskem pokopališču junakov je bilo te dni pokopanih 6 rumunskih bolniških sestri, ki so bile ubite med angloameriškim strahovalnim napadom, ko so negovalce težko ranjene. Bomba je bila vržena na postajo Rdečega križa.

tična država še sposobna igrati vodilno vlogo, od katere so doslej veliki dobicek.« Megerle končuje: »Priznanje Anglije kot nesporne vodilne sile nasproti dominijonom je že od nekdaj tesno povezano z evropskim položajem Anglije. Toda kakor je Anglija zaradi udarcev Reicha in diplomatske napadalnosti Sovjetske zveze ta položaj izgubila, tako tudi izgubila izkaznico za vodstvo nad dominijoni.«

Neugodje nad imperijsko konferenco

Stockholm, 7. maja. Dasi je Churchill že v naprej imenoval imperijsko konferenco kot »izguba izmed najvažnejših dogodkov po izbruhu vojne«, in jo je njegov sodelavec Smuts označil kot »edinstveno zbiranje v zgodovini«, se vendar v Londonu očitno vedno zavedajo, da pri posvetovanjih ne gre vse tako, kakor si je Churchill želel. Ker ima angleški min. predsednik posvetovanja za neprodušno zaprtni vrati, je angleškemu tisku močno zgolj ugibat in kombinirati. V Londonu upajo, da bo po končani konferenci daljša izjava odrgnila ta tajinstveni pajčolan.

Med tem pa si diplomatski dopisnik Reuterja prizadeva, da bi stnil doslej znana dejstva v petih točkah, v katerih govore mnogo o potrebi angleške solidarnosti, o »načrtih za bližnjo veliko ofenzivo«, o »obravnavanju temeljnih zunanje-političnih problemov in o potrebi zboljšanja zvez med vladami Commonwealtha«, toda kak pozitivni izid pa tudi temu dopisniku ni poznan. Njegova izjava je mnogo prej poudarjala nezadovoljiv vtis, ki ga kažejo povsem očitno v Londonu nad dosedanjim potekom imperijske konference.

Da pa tudi v dominijonih z napetostjo zasledujejo londonska posvetovanja, dokazuje pisanje avstralskega lista »Simey Daily Telegraph«, ki označuje Sovjetsko zvezo in Zedinjene države kot »pravne sodnike zastran bodočnosti imperija«. Avstralski list presoja položaj angleške matične države in dominijonov po vsem vidcu dokaj pesimistično in se zaveda, da je usoda imperija odvisna zgolj od Washingtona in Moskve. Avstralski list končuje svoj članek z bojaznijo, da je dana možnost, da utegne imperij lepega dne nadalje obstojati,

Mogočna manifestacija narodove volje

Pomembna in veličastna prireditev na Vrhniki — Večtisočglava množica navdušeno pozdravlja prezidenta Rupnika in domobrance ter izpričuje trdno voljo do borbe za narodne svetinje proti komunizmu

Vrhnika, 7. maja.

Današnje nedeljo so se zgrnile na Vrhniki množice ljudi, okoli 4000 po številu, in so s tem pokazale, da vedo ceniti prihod moža, ki si je nadel za svojo življenjsko nalogo rešiti slovenski narod rdeče kuge, ki se je vrgla na nas, da bi nas uničila in pripravila za plen komunističnemu izžemanju. Vsa Vrhnika je bila praznično razpoložena, polna navdušenja in zmago-slavja, da je prišel čas, ko se bo neizprosno začelo z bojem in uničenjem najhujšega zla, ki je moglo zajeti naš slovenski narod v vsej njegovi zgodovini.

V ranih urah se je mesto odelo v slovenske narodne barve. Raz hiš so zaplapolale trobojke in pozdravljale praznično misel, ki je prevevala meščane in okoličane. Domovi so bili okrašeni z zelenjem in cvetjem, vse povezano z narodnimi trakovi. Ob spomeniku našega duhovnega velikana, ob spomeniku pisatelja in borca za slovenske pravice, ob pesniku Vrhnike in vse naše zemlje, Ivanu Cankarju, sta bila postavljena dva velika mija, kar je dajalo zborovalnemu prostoru poudarjeno lice praznične, veličastne slovesnosti.

Domobranci godba je z udarnimi zvoki že v jutru dvignila razpoloženje prebivalcev, da so radostnega srca in samozavestno pričakovali začetek zborovanja. Naša narodna vojska, naši hrabri in krepki domobranci, so se kot zid postrojili ob cesti, ki vodi na trg Ivana Cankarja. Prišli so iz vseh bližnjih postojank in iz mesta samega v navdušenju, da pozdravijo svojega vodjo, ki jim je pripomogel, da kot organizirana vojska lahko maščujejo vse zlo, ki so ga njim, njihovim družinam in narodu pripravili narodni odpadniki, komunistični zločinci in morilci.

Prihod prezidenta generala Rupnika

Malo pred deseto uro je nastopil z veseljem pričakovani slavnostni trenutek. Ob stroju domobrancev se je avtomobil g. prezidenta počasi peljal do postopja, kjer je nastaneno poveljstvo domobranske posadke. Čim je prezident izstopil, so ga pozdravili in mu želeli prisrčno dobrodoščilo okrajni glavar g. Maršič, poveljnik bojne skupine g. major Lehman in imenu domobrancelj g. župan Hren in imenu Vrhnice g. prezident je bil vidno vzdrdošen po navdušenem in prisrčnem sprejemu, za katerega se je Vrhnika pripravila z vso ljubeznijo pod vodstvom svojega župana, ki uživa vse zaupanje in spoštovanje prebivalstva.

Po prvi dobrodošlici, spremljanj od toplih pozdravnih ovacij množice, je g. prezident obšel postrojene domobranske enote in jih pozdravil z ognjevitim in krepkim: »Domobranci, zdravo!« Vojaki so mu kot en sam glas odgovorili navdušeno in odmevajoče »Bog daj!« Med zvoki udarnih koračnic se je obhod končal. Množice so vzklizale svojemu voditelju in dale duška svojemu gorečemu zaupanju v prepričanju, da bo delo g. prezidenta povedlo narod k zmagam in uspehom.

Tako sprejema naš rod

Ob koncu postrojenih domobranci čet so g. prezidenta pričakovali slovenske mladenke, naša dekleta v lepih in slikoviti narodnih nošah. Ena od njih je g. prezidentu po prastarem slovenskem narodnem, nad vse lepem in simboličnem običaju ponudila kruha in soli ter mu na prsi pripela lep slovenski sopek. Kitično cvetja je izročilo g. prezidentu tudi malo dekletce, ljubko oblačeno v narodno nošo. Med viharjem, navdušenim vzklizanjem množice je g. prezident odšel s spremstvom na čestni odred pred spomenikom Ivana Cankarja. Na odru so se ob priključnem, pogumem in požrtvovalnem generalu zbrali zastopniki domobranskega poveljstva iz Ljubljane podpolkovnik Vizjak, vrhnjski poveljnik major Lehman, nemški zvezni oficir stotnik von Kamz, okrajni glavar Maršič, župan Hren, dekan Milavec in številni drugi predstavniki.

Mimohod domobrantskih oddelkov

Mimo častnega odra se je nato pred g. prezidentom začel mimohod slovenskih domobrancelj, ki jih je množica vse čas navdušeno pozdravljala in obšepala s cvetjem. Na čelu povorke so jezdili trije kranjski fantje v narodnih nošah in srednji je imel veliko slovensko trobojnico. Gledalci so bili srečani in pozdravljali našega generala z njegovimi vojaki, ki so v trdnem in strunnem koraku s pozdravom udanost, spoštovanja in oddelčnosti stopali mimo njega. Vsa Vrhnika in vsa okolica sta z vojsko praznovali in doživljali slovesne trenutke. Vzklizanje in viharne ovacije ni hotelo biti konca. Oddelčno in prepričevalno sta se zopet enkrat manifestirala zdrav slovenski duh in prava protikomunistična slovenska miselnost.

Po končanem mimohodu, ki je minil v vseplošnih ovacijah in neprestanem obšepanju s cvetjem, se je prezident general Rupnik s svojim ožjim spremstvom odpeljal med ponovnimi navdušenimi ovacijami zbranih množic, pred spomenikom našega velikega moža, Ivana Cankarja pa se je pričelo javno protikomunistično zborovanje.

Veličastno zborovanje

Zborovanje je otvoril in vodil vrhnjski župan g. Ignacij Hren. Najprej je toplo pozdravil zastopnika g. prezidenta majorja Lehmana, zastopnika nemške vojske stotnika von Kamza in poročnika Mayreja, okrajnega glavarja Maršiča, vse domobranske častnike, našo hrabro domobrantsko vojsko ter vso zbrano množico iz Vrhnike in okoliških krajev.

Prvi govornik je bil dr. Ludvik Puš. Njegov govor, ki ga prinašamo posebej, je žel vabna odobravanja in izzval vedno na novo valove vseplošnega navdušenja ter spontane medlice odobravanja in pri-trjevanja. V navdušeno ploskanje in vzklizanje po govornikovih zaključnih besedah je mogočno zadonela veličastna

narodna himna »Naprej, zastava slave!«, ki je dala najlepšega izraza razpoloženju množice.

Kot drugi je nagovoril zborovalce g. Nikolaj Jeločnik. Poudaril je velike zasluge slovenske mladine v boju, ki ga danes bje naš narod. Podčrtal je, da naša mladina ne bo dopustila nobene komсомolske nobene frамsonske in tu-di nobene beograjsko-čaršijske politike. Mladi govornik je zaključil svoja izjav-lanja z ugotovitvijo, da bo zdravega dela slovenskega naroda zahteva življenje za narod in smrt za komunizem. Tudi go-vor g. Jeločnika je bil spremljan z navdušenjem in glasnim pritrdjevanjem.

Zbrana množica je nato odkritih glav zapela »Hej Slovenci! in je še dolgo vztrajala na prostoru zborovanja ob vzklizanju in petju.

Današnji dan bo ostal vsem Vrhnica-nom in okoličanom kot spomin na veliko in slovesno narodno doživetje, ko je govorila in se očitovala naša slovenska duša in naša zdrava narodna miselnost. Naša vojska je dobila na ta veličastni dan manifestacije slovenske volje in sloven-ske oddelčnosti svoje zaslužen priznanje. V globoki in hvalešni zavesti, da je pe-šteni del naroda ob boku borečih se si-nov, so se borci vračali na svoje posto-janke.

Mati, Domovina, Bog!

Govor dr. Puša na nedeljski protikomunistični manife-staciji na Vrhniki

V svojem govoru na Vrhniki je g. dr. L. Puš nadvse jasno in točno orisal razvoj dogodkov pri nas od leta 1941. dalje in naš današnji položaj. Postavil je, kakor pravimo, vsako stvar na njeno mesto, za vsakogar prepričljivo pribil v nebo vpričo krivdo komunistov ter enako prepričljivo nalaga vsem zavednim Slovincem. Očrtal je smer poti k rešitvi in lepsi bodočnosti, poti, na katero je naš narod povedel general Rupnik s svojim domobranstvom. Dr. Puš je izjavil:

»Slovenski narod je po številu majhen, po duhovni moči svoje kulture, po ljubezni do domovine in Boga ter po narodni zavednosti pa nikakor ni med najmanjšimi v Evropi. Iz slovenske zemlje in krvi so se nam rodili veliki možje, ki so v usodnih trenutkih narodu ka-zali pot. Med njimi je tudi vaš rojak Ivan Cankar, ki je v letih strahote med prvo svetovno vojno napisal slovensko narodno oporo-ko kakor bi je lepše in čistše ne mogel zapu-stiti sin največjega naroda.

Pred pesnika-preroka je stopila Smrt in ga z ostrim besedami pozvala, naj pokaže sado-ve svojega življenja. V grozi je iztisnil iz svo-je srca klic: »Mati!« Toda strogi sodniki ni bilo dovolj; še ga je srepo motrila in čakala odgovora. V drugo je odprl usta in vzkliznil: »Domovina!«. Še vedno se sodnici Smrti obraz ni omehčal. Tedaj pa se je pesnikovo srce razklo in dvoje in je dal, kar je še melo: »Bog!«

In pri tisti prici se je Smrt spremenila v dobrotno odrešeno, pesnik pa je vstal kakor iz dolgotrajne bolezni v novo življenje.

Mati — Domovina — Bog... oporoka člo-veka, ki je svoj narod ljubil z vsem: utrpi svojega srca.

Naš narod se je pogreznil v težko, smrtno-nevarno bolezen. Tudi preden je stopila božja poslanka Smrt in ga pozvala, naj izpriča svojo življenjsko moč. S čim bomo Slovenci strogi sodniki dokazali svojo nepremagljivo voljo do življenja? Z velikim pesniškom bomo na ves glas povedali Smrti in vsemu svetu, da so nam bile, so in bodo naše vodnice tri ljubezni: porojene iz enega srca: ljubezen do naših mater, ki so rodile nas kot Slovence, kot sinove in hčere slovenskega naroda, ljubezen do naše prelepe zemlje, ki jo kličemo za svojo drago domovino in ljubezen do Boga, v čigar gospodovalni roki leži usoda narodov.

Slovenski narod, slovenska zemlja in vsemo-glčni Bog — so naše tri ljubezni in naše naj-višje vrednote, za katere smo pripravljeni iti v boj do poslednje kaplje krvi.

Silne čase doživljamo, kakor jih naši predni-ki n so doživeli nikoli v naši 1500-letni zgo-dovini. Veliki časi so naše trpljenje pa tudi naš ponos. Zlato spoznaš v ognju, človeka in narod pa v nesreči in stiski. Ali smo zlato, danes ta dan, ko nas dogodki pehajo v ogenj, ko nas življenje po pesnikovi besedi strahotno kuje?

Doživeli smo in doživljamo svojo narodno Kalvarijo, ki so nam jo pripravili sinovi lastne domovine. Ko smo v prejšnjih letih spali — le nekateri naši vodniki so bili čuječi, a so nas zaman budili: — je prišel hudici in nasejal na našo narodno niivo satanskega želišča, ki se imenuje komunizem. Da bi pa narod komu-nizmu ne mogel pogledati naravnost v obraz, so mu satanovi pomagači nadejali vabljive krinke raznih ljudskih front, kmečkih slog in nazadnje najbolj lažljivo in prevarant-sko, kar jih pozna zgodovina Slovencev: krivko »osvobodilne fronte«. In se je začel krivi-plek, ki se še ni končal. Da se bo pa čimprej končal, je predvsem in v oddelčni meri odvis-no od nas vseh, tudi od vas. Vi vsi morate zavzeti do usodnih dogodkov v naši domovini pravilno stališče in se jasno in določno opre-deliti.

Zato bo zelo umestno, če stvarno, brez pred-sodkov, premočrno položaj in iz doseženih spoznanj napravimo logične zaključke in skle-pe, nato pa po teh sklepih uravnamo svoje ravnanje.

Narod

Prva vrednota, za katero bjeemo sedanjí boj na življenje in smrt, je *narod*. Narod pa z vso svojo življenjskojstjo korenini v družini. Dru-žina je počelo našega telesnega življenja, na-rod pa je tvorec in ohranjevalec naših duhov-nih prvin. Brez naroda ni prave kulture, ni jezika, ne pesni, ne izročila, ne zavesti; duhov-ne in krvne skupnosti ne žive notranje pove-zanost. Narodna zavest je ono mogočno gibal-o, ki veže in združuje ljudi sorodne krvi v ne-razdružno skupnost; narodna zavest vžiga v poedincu ogenj ljubezni do narodnih vrednot in ga vsega prevzema z junaštvom in požrtvo-valnostjo, kadar gre braniti narodu njegove pravice, zlasti njegovo prvo pravico do svobode. V imenu narodne svobode in prostora za kar moči ugodno življenje pod soncem so se bile in se tudi danes bjeemo milijonske vojs-ke, v imenu svobode in lepše prihodnosti svo-jeega naroda umirajo stočofski. Dati življenje za svobodo svojega naroda je od starih časov do današnjega dela veljalo kot največje juna-štvo in najvišja žrtev.

To vemo mi, to vedo tudi komunisti. In kaj so storili komunistični izvržki slovenskega naroda? Svojo nečedno, nelumsko in nemo-rno borbo za socialno revolucijo, ki naj jih privede na oblast, so oblekli v oblačilo »borbe za svobodo naroda«. Še danes pridčujejo na

mitingih in s pisano besedo da bjeemo boj edine »za svobodo naroda in njegovo lepo bodočnost. To je pa največja in najpodejša laž, ki ji v zgodovini našega naroda ni primere. In v dejstvu, da je narod tej nesramni laži sprva verjel in ji deloma še danes verjame, leži vsa tragična naša usoda, ki bi nas bila skoraj pogubila.

Danes točno vemo — kar so nekateri vede-li že takoj spetkepa, pa jim množice niso ver-jele — da vodijo to »osvobodilno borbo« partije, komunisti vse drugo je le stafaža in na-vlak. Vsa vodilna mesta imajo v rokah par-tije: oni so komandanti, politikomšarji, glavni terenci itd. Kdor danes tega ne vidi, je duševno bolan. Komunistična partija je na izrazi-to mednarodna in v bistvu proletarodna orga-nizacija. To čkvažo že vabci na strelah. Ali ste morda slišali besedo Kominternu. Poznajo jo že otroci! Pomeni pa komunistično interna-cionalo, ki krepko deluje naprej, čeprav so jo na papirju razpustili, da nasujejo svetu peska v oči. Ta komunistična internacionala pozna samo dva razreda, proletarijat in buržoazijo brez ozira na narodnost. Če bi komunisti zmagali, bi po svojem nauku narode sploh zatrli, ker zanje vrednota »naroda« sploh ne obstoja; na-rodnost je namreč v prvi vrsti duhovno po-jem, a duhovnost oni zametavajo.

In proti narodu in njegovim elementarnim vrednotam je komunizem prav brezobzirno nastopil tudi pri nas.

Že 20 let pred sedanjo vojno je pri nas postala komunistična organizacija načrtno razkrajala narod in zastupljala njegove duhovne prvine. Rovarila je proti državi in proti oblastvom, upirajala štrake, mi-nirala solidarnost stanov, kužila umetnost in znanost, skratka pripravljala je teren za re-volucijo. Zlasti je bilo vidno delo kominter-ne in partije med vojaštvom. Ob prvi mobi-lizaciji 1. 1939. je partija temeljito pripra-vila razpoloženje za dogodka v aprilu 1941.

Kaj se je tokrat dogajalo? Komunisti in njihovi oprtniki v današnji OF so v trenu-tku, ko se je narod zmašel v vojni, izdali parolo: »Čemu boj, odvrijte orožje!« Tako smo po njihovi zaslugi sramotno izgubili vojno v nekaj dneh in — kar je še huje — omakeževali svojo čast. Jasnó je sicer bilo, da vojno moramo izgubiti — ali izgubili bi jo bili častno. Toda komunistom je bilo do tega, da narod zaide v čim večjo nesčo, da bo tako čim bolj goden za namene revolu-cije po načelu: »Čim slabše tem bolj!«

Niso pa minili trije meseci, že so isti par-tije vrgli med narod parolo o oboroženem odporu za osvoboditev naroda. Isti ljudje, ki so z agitacijo za odmetavanje orožja pri-tisnili postenemu slovenskemu narodu sramo-ten pečet, da se ne bo boriti za svojo domo-vino, so nekaj tednov zatem začeli pozivati isti narod, da prime za orožje in se »tujem vojskam v deželi« nelegalno upre. Rečno ju-goslovansko armado so razkrojili in one-sposobili za časten odpor, a neorgniziran in neoborožen narod so pozivali na odpor proti armadam, ki so imele možnost vse na-rod strela na en sam migljaj. Saj so te ar-made bile in so stajajo tehnično opremljene in oborožene. Odpor slovenskega »nareda« brez tehnične opreme in brez vojskega vo-dstva — proti milijonskim armadam je bil po zdravi pameti blaznost, moralno pa naj-večji zločin, ki ga je mogoče nad narodom zagrešiti.

In vendar so zagnali v svet geslo, da se mora narod boriti za svojo svobodo in so zbegani narod, ki je ostal brez voditelja, prevrtili z lažjo, da so partije tisti, ki bodo Slovence »osvobodili!«

Tako se je začelo. Narod je bil razkosa-n in razbit, popolnoma nezmožen odporu in tako rekoč brez orožja — nekaj pušk in kalšna strojnica še ni orožje proti topovom, tankom, letalom in drugemu modernemu orožju. — A ta za partije ni bilo prav nič važna! Osvoboditev izpod »okupatorjevega jarma« jim je bila le pretveza, da so vanjo lovili ljudi in jih z »osvobodilnim bojem« slepili. V resnici jim je šlo za izvedbo no-tranje revolucije, za polastitev oblasti in za uvedbo boljševiške strahovlade.

Ne verjamete? Le trezno razčlenjujte do-godke, ki so sledili — saj ne gre za bajke, marveč za najresnejšo stvarnost!

Proti komu so napirali orožje? Mar proti »junaškim« sovajcem? Kaj še? Njim so pošiljali svoje hčere in ljubice, da so z njimi ljubimskale in navezovalle stike zaradi potrebne spoznavanja za skupne, v naprej dogovorjene akcije; svoje revolucije so pa obrnili proti poštemim Slovincem in Sloventkam. Da bi pa vse prav izgledalo, so morali ljudi, ki so jih pobijali, proglasiti za narodne izdajalce. Jasno! Če brate po krvi in jeziku pobijate, ko v isti sapi trčate, da osvobajate narod, jih morate krstiti za izda-jalce. To poglavje o »izdajalcih« je nam Slovincem v sramoto zlasti iz dveh ožrov: 1. narod, ki bi imel v mali Ljubljanski pokrajini toliko izdajalcev, kolikor so ko-

munisti tu ljudi pobili, bi moral biti pred svetom ocenjen kot moralno in nacionalno povsem propadel in nevreden življenja v zboru narodov;

2. izdajalci so bili — sodeč imena po likvidacijah — ljudje, ki so veljali v na-rodu za najboljše. Ali niso bili Natlačen, Ehrlich, Kikolaj, Zupce, Brulc, Mravlje-tovi, Mavsarjevi, Nartnikova itd. itd. pri-znani odlični narodni ljudje, vodilni v svojem okolju? Ljudje tedaj, ki jih je narod cenil za najboljše, so svoj narod »izdajali!« Jasno je, da niti enemu teh »izdajalcev« niso mogli kaj izdajalskega očitati.

Kaj je likvidiranju »izdajalcev« sledilo od strani savjske oblasti, je znano: talci in internacije, progoni in zapori, skratka trpljenje na trpljenje. Ali se tako rešuje in osvobaja narod? Ali se narod osvobaja, če na stotine in tisoče njegovih si-nov umira pod krogliami »osvobodite-ljev«, tisoči pa od gladi padajo po tabo-riških in jetniških? Samo trezno vse premisli, pa boste pravilno domneli ono preučeno krilatico: »Žrtve morajo biti.« Seveda morajo biti, če hočeš uspeti z re-volucijo po načrtu: Čim slabše tem bolj-še! Pa če tudi narod propade.

Zdaj pa skromno vprašanje. Ko so pa-dali po ljubljanskih ulicah vodilni slo-venski možje in po deželi pravi ljudski predstavniki — odgovorite mi vsi, ki še verujete v osvobodilni namen OF: koliko je padlo badoljevskih veličin v ljubljanski pokrajini? Niti eden ne. In koliko savj-skih vojakov? Niti 5% ne v primeri s slovenskimi žrtvami. Vse to pa, da se ne pozabi, preden je en sam Slovenec v Ljubljanski pokrajini prijel za orožje pro-ti OF.

To dejstvo je važno in se ne sme po-za-bit. Nekateri prelivajo krokodilje solze nad bratomorno vojno, ki so jo — to se seveda razume — povzročili »belci!« Eno celo leto so komunistični ofarji v množičnih pobijali pošlene slovenske ljudi, celo stra-hotno mučili so jih za zgled in opomin vsem onim, ki so obsojali komunistično revolucijo, za svarilno opozorilo, da se »osvoboditelji« pač ne plašijo poslužiti se vseh sredstev, da osvobodijo narod. Tako so se razvijali dogodki, preden je bil spro-žen en sam strel od »belih« proti OF.

Kako so pa sploh »belci« nastali? Kdo jih je priklisal v življenje? Savjski okupator, kaj ne? Seveda! Kaj bi vi, ki tega do sedaj niste okusili, napravili, če bi živeli v goto-vosti, da bodo k vam prišli v hišo komu-nistični tolovaji in z naperjenim petelinom na pušici zahtevali od vas, da greste z nji-mi, sicer vas ubijejo, kakor so pobili že ti-sote drugih, nato pa bi izropali vaše pre-moženje? Nekaj ur nato bi pa vdrli v vaš dom savjski vojaki in ga požgali.

Slovenski kmet je po svoji naravni zdrav-i pameti spregledal zločinsko igro OF, spre-dil je, da vse to vodi kmeti in narod v propast. V njem se je vzbudila elementarna volja po življenju in samoohranitvi. To ho-tenje je bilo tako močno, da je zavrglo vse ofarske »osvobodilne« čvkarje in se odlo-čilo za samoočrambo. Tako so nastale va-ške straže; rodilo jih je najstrahotnejše gorje in iz njega zrasla volja po samoohra-nitvi. Kdor trdi drugače, je lažnivec.

Zdaj pa povejte, kdo je tu izdajalec? Ali tisti, ki za ceno lastnega življenja zagradi za ponujeno puško, da prepreči najhujše in reši sebe in svoj dom uničenja in s tem obvaruje narod propada, ali tisti, ki je to strahotno situacijo povzročil, da bi podgal revolucijo in prišel na oblast za ceno na-rodove pogube?

Ali je sramotnejše jamo vzeti od savj-skih lukk orožje za samoočrambo in ohranitev naroda, ali pa tajno prejemati ga od istih glumačev za to, da se narod pogublja in pogubi, kar je bilo določeno in skupnem dogovorjenem načrtu med badoljevci in komunisti?

Dogodki 8. septembra in naslednjih dni so vse to do kraja potrdili. Savjski so pu-stili vaške straže gladko na cedilu, jih iz-dali in se dokončno spopadli s banditi. Ka-zalo je, da se bo komunistom načrt v ce-loti posrečil kljub temu, da so imeli ogrom-no večino naroda proti sebi. Toda s pomoč-jo nemške vojske se je nakana ponesrečila.

V najhujši stiski je stopil na čelo naroda mož-vojaki, ki si je postavil težko nalogo, da reši slovensko ljudstvo propada. Ta mož je general Rupnik, ki je na ruševinah slo-venskih vaških straž priklisal v življenje slovensko domobranstvo. In to domobran-stvo, ki je sprejelo v svoje vrste prostovoljne borce proti komunizmu — cvet na-roda — je danes na zmagoslavnem pohodu.

Komunisti vedo, da jim je šel up na re-volucijo in prevzem oblasti po vodi. Zato z vso silo opietajo, kako bi naše domobran-ce omazali z narodnimi izdajalci. Zastonj je njihov trud! Mi gremo naprej, da ma-ščujemo množične pokolje najdelnejših slovenskih ljudi na Turjakih, Grčaricah, Kočevju in drugod. Ti grobovi tulijo in naši domobranci slišajo glas grobov in so odlo-čeni uničiti do zadnjega vse krvave povzro-čitelje te narodne katastrofe. Nobena sila jih več ustavi ne more. Na svoj sloven-ski neomadeževani prapor so zapisali be-sede Ivana Cankarja, ki sem jih navedel v začetku: narod, domovina, Bog.

Domovina

»Hodil po zemlji sem naši in pil nje pre-lesti...« poje pesnik, ves prevzet lepote in miline, ko se vrne iz tujine v svojo ro-dno zemljo. Naši kraji in pokrajine so zna-ne širom sveta kot eden najlepših delov v Evropi; vsaka pokrajina ima svoje posebnosti in svoje čare, vse skupaj so pa kakor krassen pokrajinski najbližni cvetec.

Tej naravni prelesti, s katero je Star-nik bogato obdaroval slovensko zemljo, je vtisnil svoj pečat slovenski človek, ki živi tu že 1500 let; on to zemljo s trudom in znojem obdeluje; postavil si je na njej svo-ja prebivališča, naše slovenske vasi, prijet-ne ocase in ljube srce. Po vaseh in po gri-čih se belijo ljubke cerkvice, ki dajejo de-želi pravo posebno značilno podobo.

To zemljo imenuje svojo rod, ki je v svo-jem bistvu pošten, skrajno marljiv in de-laven, ki ljubi red in mir, ljubi svojo zemljo in časti Boga nad njo. Slovenska mesta in trgi po svoje dopolnjujejo prijetno po-dobo naše zemlje, saj so njih prebivalci od nekdaj tesno povezani z deželo, ker izha-jajo iz nje.

Taka je slovenska domovina. Preko nje, ki leži v ostrih evropskih potov, so se v zgodovini odigravali že težki dogodki. Ve-mo, koliko je naša zemlja trpela zaradi turških vpadov, koliko gorja so povzročile vojne raznih močočnikov s Celjani in dru-gimi posestniki naše zemlje v minulih sto-letjih; vemo, kako se je proti izkorišča-nju graščakov vzdignil kmet, da si pribori »staro pravdo«, in vemo, koliko so naši predniki trpeli zaradi raznih nesreč.

Toda kaj takega, kar prestaja naša do-movina v zadnjih letih, zgodovina teh kra-jev ne pomni. Naravnost v obraz so uda-rili to podobno raja mednarodni zločinci, ki so zavrgli svojo mater in svojo domovino, pa pravijo, da so Slovenci in da »rešujejo slovenski narod. Slovenske vasi so zagorele in se gorijo. S krvavimi žulji pridnega slo-venskega človeka pripravano skromno pre-moženje ližejo ognjeni zubli. Koder je ne-davno tega vrvelo živo življenje pridnih ljudi, se danes vlačijo temne sence razca-panih in ostudnih postav z rdečo zvezdo in zločinskimi potezami. Mirni prebivalci so pa ali pomrli pod njihovimi krogli ali po savjskih taboriščih ali pa se potikajo kot begunci po mestih.

Domovi, oskrnjeni z nedolžno prelito krv-jo, jokajo, neobdelana zemlja vzdihuje po lju-beči rčki, ki bi vanjo zasrila globoke brazde za setev in za bogato žetev.

Tak je danes del slovenske domovine, ki ji pravimo Ljubljanska pokrajina. Ostalim pre-delom naše zemlje grozi ista usoda, če ne zaustavimo grozotnega razdejavanja, ki zajema tu-di že druge kraje.

Kako je prišlo do tega, da je bilo samo v Ljubljanski pokrajini uničenega za več kot tri milijarde fr narodnega premoženja? Komu in cemu je to v korist? Kdo je kriv?

Če je v normalnih razmerah kdo potaknil ogenj, so požigalci prišli in strogo kaznovali. Ljudska sodba nad požigalcem je bila neiz-prosna in neumljena. Danes pa v imenu »na-rodne osvoboditve«, ki je — kakor smo v de-li — nesramna laž, ležijo požgane in razruše-ne neštete slove, ske vasi in domačije. Naj nihče ne zagovarja komunistične OF, češ da ni vseh vasi požgala in razdejala sama. Če jih ni sama, je pa s svojim zločinskim ravnanjem prikrala nad vaše strehe badoljevске kul-turokase. Naša domovina je gorla in gori po krivdi komunističnih tolovajev.

Skoda na premoženju je strahovita. Kdo nam jo bo povrnil? Ste si že kdaj stavili to vprašanje, ko ste slišali o nekakšnih bonh OF, ki pravijo da jih bodo izplačali menda eno ali dve leti po osvoboditvi? Vprašajte se, kdo bo plačal veličanske odprte bone požganih in razdejanih vasi! In se ob tem vprašanju resno zamislite vsi, ki kaj imate pod palcem, pa ne-majzla ploskate razdejani!

Ofarji so kmalu sprevideli, da jih narod od-klanja. Saj so v njih vodstvu same ljudstvu nepoznane veličine in »voditeljske« figure, ki so narodu v spominu iz prejšnjih časov le kot ljudje, ki so bili zaradi rovarjenja proti redu in miru javno obsodeni in so sedeli po ležani. Novega reda, ki bi ga krojile zločinske kre-ture, narod noče, čeprav mu obljubljaajo raj na zemlji. Ve namreč po svojem zdravem in-stinktu da je vse grda prevara.

Ker ni šlo zlepa, so poskusili zgrda. Hoteli so spraviti narod na kolena z nasiljem, s po-boji, mučenj, ropom in požigi. To je en raz-log za njih divjanje. Drugi je pa ta, da je tre-ba kmeti in delavca »osvoboditi« doma in do-movine da bo tako postal brezdomec in pro-letarec. Kmečka domačija, čeprav še tako majhna, in proletarstvo sta si naspotna ko ogenj in voda. Zato je treba imovino uničiti in lastnike pognati po svetu.

In to so delali v množicah. Pa so se zlasti tu temeljito usteli! Kakor lastavica obletava — po pesnikovi pripodobi — požgano poslop-je, kjer je imela svoje gnezdo, tako kmečki ljudje s svojimi mislimi obkramajo očrna po-gorišča in hrepene po novem domu in novi mirni sreči. Niso pa postali proletarijat in ni-koli ne bodo!

Komunistični kolovodci! Preslabo ste pozna-li slovenskega kmeta. Čeprav je revež in težko živi, vendar ljubi svoj dom in svojo zemljo tako iskreno, da se z avoľjo te ljubezni do temeljev podri vsi načrti o njegovem sode-lovanju za vaš lažnjivi komunistični red. Brez kmetove pomoči pa pri nas nikdar in nikoli ne boste uspehi, zakaj kmet tvori veliko ve-čino slovenskega naroda. Zato ste igro defi-nitivno izgubili.

Na uho vsem njihovim skritim ali javnim sodelavcem in simpatizerjem pa bodi poveda-no: z njimi ste izgubili igro tudi vi! Skrajni čas je, da se tega zaveste in svoje delo prekre-nete, da ne bo prepozno.

Naša domovina joka v d'mu in pepelu. Toda iz ognja vstaja nov, prekaljen slovenski člo-vek, ki je oblekel vojaško suknjo in prijel za puško, da očisti svojo zemljo mednarodne boljševiško-judovske nesnage in iz trpljenja zleti v novo bodočnost kakor ptič feniks. To je naš slovenski domobranec. On čuje jok in drget svoje ljubljene domovine, v oči in nos mu udarja duh po ožiganem tramovju, on sliši prošnje ubogih beguncev, pa pravi: »Ne bom odložil orožja prei, dokler ne bo očisten zlo-činec zadnji košček slovenske zemlje. Za to jamčim s svojim življenjem in srčno krvjo!

Bog

Slovenski človek je ves prežet žive vere v Boga. Iz priste slovenske duše je privrel Can-karju, ki sicer v življenju ni kazal svoje ver-nosti, oni čudoviti stavci: »In takrat se je srce razklo na dvoje in je dalo, kar je še imelo: Bog!«

Bog in vera ali nevrta je osrednji element v življenju vsakega človeka in vsakega naroda ter njegovega gledanja na življenje in svet. V tem

atelj Hans Hauptman.

Omejitev plina in naše gospodinjje

Ljubljana, 8. maja
Ljubljanske gospodinjje so skorajšnje omejitve porabe plina uvidno vzele na znanje. To tem bolj, ker omejitve ni morda posledica pomanjkanja premoga, marveč, ker je treba popraviti sedanje peči, kar bo izvršeno v poldrugem mesecu. Po pravi peči se seveda na mestu v sedanjem času, ko poraba plina zaradi toplejšega vremena itak upade in je znošnejša kakor v zimskem času. Rade volje se bomo ukloili novemu redu, ki nam bo posledje določen z natančno odmerjenimi obroki plina, saj nas mestna planina prepričuje, da bo popravilo naprav tako temeljito, da bo do postavitev nove peči zadržano vsem do sedanjim in tudi bodočim odjemalcem redna dobava boljšega plina. Vendar pa je v obliki mestne planine važen socialni moment, na katerega si dovoljujemo naslednjo opombo.

Vsi cni odjemalci plina — je bilo zapisano — ki imajo poleg plinskega štedilnika ali kuhinjskega štedilnika na premost, naj za kuhinjo in peko med tem časom uporabljajo le štedilnik na premog. Da, to bi bilo če bi bilo zadostno kuriva. Toda kje ga vzeti? Lastniki štedilnikov so bili že doslej deležni tako majhnih količin goriva, da so s celoletnim prihrankom komaj izhajali

čez zimo. Seveda jim bo oporočeno, da so tisti, ki sploh nimajo plina, še mnogo na slabšem. To je res, toda v ekonomski mestni planini ne smejo. Vsem, ki imajo plinske naprave, bo odšete dovoljeno porabiti samo 60 odstotno množico plina, ki so jo porabili lanske leto isti mesec. Mnogo gospodinjje je že doslej skrajno štedilo s plinom. Če ne ne iz obzirnosti do mestne planine in do ostalih potrošnikov, pa iz obzirnosti do lastne demarice in zavoljo skrajno skromnih kuhinjskih oblikov. Take gospodinjje se ne morejo v potrošnji plina še bolj omejiti. In tako se naj bi torej poslej dogajalo, da bi prav te štedilne gospodinjje morale plačevati plin, porabljen nad 60% lanske množice, po ceni 5 litr za kubni meter in jim bo pri ponovitvi odvzet celo plinomer — medtem ko bo gospodinjje, ki se doslej v kar najizdatnejši meri okoriščala s plinom v novo nabavljenih štedilnikih in kopalkah, lahko brez skrbi omeji na 60% in še bo lahko kuhala in pekla po mili volji! Tu je treba od strani mestne planine uvideti v pravilne mere. Določiti mora biti gotov maksimum, ki ga posamezna gospodinjstva smejo potrošiti brez nadaljevalne omejitve in brez kazenskih obračunov, potem bodo zadovoljne tudi vse skromne in varčne gospodinjje!

SPORT

Namesto drobiža po svetu

Pri vseh naši pazljivosti in kljub dobri volji domačih nogometašev, da bi tej prvi močno deževni majski nedelji dali nekoliko sportnega videza in s tem tako ali tako obogatili tudi našo rubriko, smo danes glede tekočega sportnega drobiža doma in po svetu le ostali prikrajšani na dva skromna odstavka.

Mars-Ljubljana prihodnjič

Prvi odstavek velja domačemu dogodku, ki ga ni bilo, in sicer prijateljski tek med Marsom in Ljubljano, ki je bila napovedana — v znamenju prizadevanj, da bi naš nogomet čisto ne zaspal — in brez obvestila širše javnosti odpovedana zaradi slabega vremena. Agilni prireditelji so sicer s svojo odpovedjo nekoliko pohitili, kajti nebeske zavrnice so se v drugi polovici nedeljskega popoldneva spet za silo zapile, toda v splošnem jim gotovo ne gre šteti v zlo, če so sprčo izrazito propagandnega značaja prireditelji mislili tudi na že tako štednje potrebno opremo nogometnih moštvi in neogibno majhen obisk na igrišču. Kakor so nam izjavili, bodo medsebojni dogovori izvedli prihodnjo nedeljo in se seveda že danes pripravljajo za čim večjo udeležbo. Nad vzhodom na igrišče so obesili na hitro sestavljeni afiši, ki je že sama kazala dovolj zgovorno, da bi bili najrajši kar preskočili ves teden dni. Kdor je bil ozlovljen zaradi nje — ne morda zaradi skovinskih napak — naj torej upošteva vse gornje okoliščine in naj pride spet — v nedeljo 14. t. m. ob istem času.

Sedem kandidatov za ožje odločitev

Drugi odstavek današnje sportne kronike se nanaša na nogometne dogodke v nemškem prvenstvenem tekmovalstvu, ki prehaja v teh tednih v najbolj zanimivo obdobje. Preteklo nedelje je bilo na vrsti drugo izločilno predkolo, ki se ni končalo brez vsajih presenečenj, kar je slednjič več kot opravičljivo, če se pomisli, da forme teh nogometnih enajsterov v sedanjih razmerah ni mogoče držati na trajni višini. Sicer pa sploh ni namen tega tekmovalstva, da bi gojilo oni nekdanji tekmovalni duh med posameznimi udeleženci, temveč predvsem ta, da tudi sport prebrodi vojno s čim manjšo škodo, obenem pa dobavlja narodu v orožju nove sile na vseh področjih. Izidji so torej bolj ali manj postranski. Glede pomena, ostali pa bodo zapisani v sportni zgodovini petega vojnega leta za minulo nedeljo takole: (razvrščeni po učinkovitosti uspehov): HSV Grob. Born. Kinkingsberg 10 : 3, Dresdner SC. Borussia. Fulda 9 : 2, Vienna (Dunaj)-FC Hirschberg 5 : 0, KSG Saarbrücken-FC 93 Hirschhausen 5 : 3, Hertha BSC-Holstein Kiel 4 : 2, IFV Nürnberg-Mannheim 3 : 2, KSG Duisburg-Schalke 04 3 : 1 in WIL. Halmshaven 05-LSV Hamburg 1 : 1 (po dodatku). Slednja tekma bo morala biti ponovljena, v ožje odločitvi pa bodo za enkrat posegli Gross Born, Dresdner SC, Vienna, Saarbrücken, Hertha, IFV Nürnberg in Duisburg.

s — Dekleta plavajo. Nemška prvakinja Erna Westhella pred dnevi tudi na drugi prireditvi v Amsterdamu ni pokazala svoje prave forme ter je prišla na 100 m hitrost na črto šele druga v 1:17. Zmagala je Holandanka Gaillardova v 1:16.4. A. Velchuyzen je bila s časom 1:20.2 tretja. V plavanju na 200 m prvo je zmagala Tonny Bijland v 3:00.4 pred Ha-verlagovo (3:01.5 min.) in van Vlietovo. Von Schaikova je bila prva na 100 m prosto v 1:09.7, druga Thea Snöks v 1:12.5, tretja pa W. Rends v 1:13. — Nemška rekorderka Gisela Grass je v nedeljo spet

enkrat potrdila svoje znanje. Časa 1:22.9 na 100 m prvo in 1:11.5 na 100 m prosto kazeta, da njeni najnovejši uspehi na poti do še večjih niso slučajni.

Prijava psov

Po določili čl. 20 pravilnika o proračunu mestne občine Ljubljane za leto 1943 v zvezi z določili pravilnika o občinski taksi na pse, pozivamo vse lastnike ali rednike, naj prijavijo svoje pse zaradi vpisa v pasji kataster za proračunsko l. 1944.

Lastniki ali redniki psov morajo prijavo, ki se nanaša na datum poljenja, spol, pasmo, barvo in uporabo psa (za čuvaja, navednega itd.), napraviti ustno med uradnimi urami od 8 do 11.30 v izvršnem odseku mestnega županstva v kresliji na stopnišču v Lingarjeve ulice št. 1, v I. nadstropju levo, v sobi št. 1, tako, da pridejo 15., 16., 17., 19. in 20. maja na vrsto lastniki z začetnicami A do F, 22., 23., 24., 25., 26. in 27. maja lastniki z začetnicami H do L, 30., 31. maja, 1., 2., 3. in 5. junija z začetnicami M do R, 6., 7., 9., 10., 12. in 13. junija z začetnicami S do W ter lastniki z začetnicami Z in 2 ter morebitni zamudniki dne 14., 15. in 17. junija.

Pse, ki so bili nabavljeni ali so dosegli starost 3 mesecev po 30. januarju t. l., morajo lastniki naznaniti v 10 dneh nato, ko so bili psi nabavljeni ali so dosegli starost 3 mesecev. Naznaniti je treba tudi vse pse, ki ostanejo samo začasno na ozemlju ljubljanske občine, in sicer najkasneje 15. dan, odkar se nahajajo v občini. Najkasneje v 3 dneh je treba mestnemu županstvu naznaniti tudi vsako spremembo, ki se tiče psa, posebno pa vsako sumljivo obolenje, pogin, pobeg, zopetno vrnitev ter preselitev ali oddajo psa drugemu lastniku ali redniku.

Psi so uvrščeni v dve kategoriji, namreč v pse čuvaje in v vse druge pse. Značaj psa čuvaja se prizna le onemu psu, ki stalno na verigi priklenjen varuje gospodarska poslopja ali skladišča, ki so last gospodarja. Tak pes pa mora biti vedno izven imovinskih objektov, ki jih mora varovati, in izven stanovanjske hiše svojega gospodarja. Nadalje je značaj psa čuvaja priznan tudi onemu psu, ki stalno priklenjen na verigo varuje samotno ležečo nepremično imovino svojega gospodarja. Za samotno ležečo imovino se pa smatrajo le ona posvetila ali hiše, ki so, merjeno od ograje do ograje ali od ograje in od stene do stene, oddaljene najmanj 50 m od sedanjih ljudskih bivališč. Za psa čuvaja se smatra samo pes, ki je vsaj 35 cm visok. Pri vseh navedenih pogojih pa je mogoče za vsako hišno številko priznati le po enega psa-čuvaja.

Občinska taksa na pse, ki je nedeljiva, znaša za leto 1944 za pse-čuvaje 25 litr, za vsakega drugega psa pa 100 litr.

Pasje znamke se daje pri izvršnem odseku mestnega županstva v Lingarjevi ulici 1 za povračilo nabavnih stroškov. Tam sprejemajo tudi vse take prijave in naznanila.

Lastniki ali redniki psov, ki ne bi o pravem času ali bi nepravilno naznanili pse ter bi se kakor koli skušali izogniti plačilu pasje takse ali bi si na protipraven način prisrkeali pasjo znamko, bodo poleg redne pasje takse morali po čl. 113 zakona o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni za kazni plačati tudi globo do 380 litr ali bodo pa kaznovani z zaporom do 30 dni. Prav tako bo kaznovan tisti, ki bi potrdilo o plačani pasji taksi ali pasjo znamko prepuštil v uporabo drugemu.

Zaklonska se zadosti varna proti rubevinam in drobecem le tedaj, če so zunanje očišči zadosti zavarovane. Kolikor je potrebno se posebno podpiranje kletnih prostorov, je odvisno od višine stavbe in načina gradnje.

MALI OGLASI

Kdor želi službo plačano na vsako besedo L — 30, na dir. in prov. takso — 60, na danje naslova ali št. 1. — Najmanjši iznos za te oglase je L 7. — Za število in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1. — Za vse druge oglase L — 60 na besedo, za dir. in prov. takso — 60, na danje naslova ali št. 1. — Najmanjši iznos za te oglase je L 10. —

Službe išče

Mesto POSTREZNICE
iščen proti odstopni, na le sobice ali plačam najemno. Ponudbe na o. odd. Jutra pod: »Cista, vestna, zmožna«. 11128-1
POSTREZNICA
išče zaposlitev za vsak dan dopoldne od 8 do 12. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Postena in čistna«. 11139-1

Vajenci (ke)

KROJASKEGA
skromno sprejme takoj il. var, krojač, Zverna 8, Zeleni jama. 11161-44

Službo dobi

POSTREZNICA
dekle, za popoldanske ure isčen za takoj, Vodovodna cesta 24, prihiče. 11141-14

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO SLOGA Telefon 27-30
Eden od najboljših dražestnih muzikalnih filmov, kar jih je mogla ustvariti filmska umetnost, je pač film valčkov opojnosti in Willy Forstovi
OPERETI
Willy Forst jo je kot režiser z neko očarujočo muzikalnostjo in minuciozno intenzivnostjo osvojil za film, ki je žel in žanje povsod največje uspehe. — Sodelujejo odlični umetniki: Maria Holst, Dora Komar, Paul Hörbiger, Leo Slezak, Dunajski filharmonija in Zbor dunajske državne opere
Predstave ob 16. in 19. uri
Predprodaja vstopnic od 11. do 12. ter od 15. ure dalje

KINO UNION Telefon 22-21
Pustolovščina mladega dunajskega barona in lepe grofice. Polna prisrčnega humorja in presenečenj. Izbrani odlični dunajski igralci

Romantična snubitev
V glavnih vlogah: Marte Harell, Wolf Albacht Retty, Christl Mardayn, Paul Hörbiger, Otto Tressler, Richard Romanovsky, Rudolf Carl in drugi
Predstave danes ob 16. in 19. uri

KINO MATICA Telefon 22-41
Velefilm indijske mistike in eksotike! Sloviti MENAKA balet... Izvirna glasba!
Ešnapurski tiger
V glavnih vlogah: nesmrtna La Jana, Gustav Diessl, Fritz van Dongen in Hans Stüwe.
Predstave ob 15., 17. in 19. uri

Zatamnitev od 21.30 do 4.30

Zori Košeninovi v spomin
Večno mlada Vigrad je spet prišla k nam v goste, natrosila na livade cvetja in pregrnila z mladim zelenjem gozd in log. Tebe pa ni več, nepozabna Zora, da bi pohitela na Rožnik in se veselila pomladnih, sončnih dni. Minilo je leto, odkar si se poslovila od nas in zapustila v prazen dom moza Slavka in sinčka Vekoslava, ki žalujeta za zvesto ženo in srčno dobro mamico. Tvoja topla ljubezen je bila posvečena njima, ki še danes objokujeta Tvojo prezgodnjo smrt. Rožnodolce je zadela boleča žalost, ko so zvedeli, da si žrtvovala svoje življenje na oltar materinstva. Ljubezen je bila, ki je poklicala v večnost, tista topla in iskrena, kateri si vdano služila kot mati, žena in prijateljica vseh, ki so Te poznali. In za Teboj je ostala vrzel, do vrha napolnjena s črno žalostjo. Bila si zgledna žena in vestna uradnica.
Zasajani Rožnik se odova te črni v zelenje. Spet se sprelatavajo ptice okoli doma, kjer sta, vkljenjena v žalost, ostala Tvoj mošt Slavko in sinček Vekoslav. Kadar koli gresta na Rožnik, prosita ptice, naj ponese pesem na Tvoj prezgodnji grob in naročata vetru, naj z mehko roko pogladi Tvoj poslednji dom pri Sv. Križu.
Spomin nate ni obledel, draga Zora! Dokler bo Vigrad prihajala k nam, dokler bodo ptice pele v gajih tihega Rožnika, dotlej bo živel v naših srehi.

pa menda edini očitke, do katerega nima pravice.
»Očitke? Meni? Ali si dovipen! Rada bi vedela, kaj mi moreš očitati! Kvečemu — pa tega mi ne moreš očitati, ko ni ti še ne veš.«
»Torej me čakajo tudi še presenečenja? Prekramno! Prosim, ali ne bi hotela sesti? Ti lahko s čim postrežem?«
Zelo vljuden je bil, zelo obsesten, zelo tuji. Ingo je mikalo, da bi mu rekla: »Ko sva bila zadnje skupaj, si me bolj prijazno povabil... Pa je bilo še prezgodaj, da bi to izrekla. Stvari, ki mu jih je imela povedati, so bile važnejše.«
Nekaj v njegovem vedenju jo je delalo plaho in ji izpodnašalo samozavest. Ne, niti iskric veselja ali prisrčnosti ni bilo v njegovih očeh. Prav nič lahko ni bilo govoriti z njim takisto prisrčno in prijateljsko, kakor si je bila zamislila. A zdaj ni šlo za to, ali ji je lahko ali težko.
Tu, v tem znanem, domačem prostoru, se je vse spet kruto in ostro obujalo: kratke ure njene sreče in mnogo daljše ure, ko ga je v brezmejnem obupu čakala, da se vrne. A zdaj ni smela misliti na to, ne na ljubezen in bol in ljubosumje in užajenja ponos; trdno se je bila namenila, da bo govorila mirno, hladno in pametno; ni se smela vdati sebičnemu nagibu, da bi pobegnila, ker je ni dovolj prijazen sprejel. Zdaj ni šlo več za njeno osebo in za njena čustva. Šlo je samo še za nekaj: za

Zaslužek

NA DOM ODDAM
večjo količino steklenic za pomivanje, Naslov v o. odd. Jutra. 11162-3

Prodaj

PODGANE
miši in voluhare pokonča Pog. Prezljova. »MIKRO-TANE-pasta. Za prepravo običajne količine je primesti s 1/2 kg (lahko delno pokvari) jence masti. Izp. Prezljova, Voluhra ulica 3. 10666-6

MARMORNA KREDA
bela lakirana karbonska 0.00, 000, 0000. Plastisol, Sintezopompa, karbonske, katene, ogle, iz jermosa, stalno na zalogi »Petro-nafte, Ljubljana, Ciril-Metodova 35a, pri Trževu. 1-377-6

FRAVE JUTA VRECE
lepe, dokler zaloga traja, ugodno naprodaj: »Petro-nafte, Ljubljana, Ciril-Metodova 35a, pri Trževu. 1-377-6

MRCES IN GOLAZEN:
ušti, stence, bolhe, škurke, molje, miši, podkone, lahke, iz kromirane zanesljivo pokončate s strmom, ki ga dobite v drogeriji Kanc, Zidovska ulica 1. 11146-6

PEGE IN LISAJ
Van zanjedro odstrani Alha krema. — Drogerija Kanc, Zidovska ulica 1. 11147-6

Čebulček

Za seme ima »Kmetijska družba, Ljubljana, Novi trg šte. 3.

MOTORNJI TRICIKEL
Puch, sport, 250 cm, zadnji model, v novem stanju, nosilnost 500 kg, prodam za 15.000 litr. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Moto-tricikel«. 11150-6

RADIOAPARAT,
festecni, brezžični, prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11151-6

Posteljno PREGRIJALNO
ročno delo, prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11152-6

OBHVALNO OBLEKO,
bela, skoraj nabitvena, za 7-9 letnega dekca, prodam. Schweiger, Hladovnikova ulica 3. 11157-6

OTROSKI VOZIKČEK,
športni, malo rabljen, prodam. Brežčeva ulica 36. 11156-6

Koncertne CITRE
ugodno prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11159-6

JAICA za valjenje
prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11151-6

PRASČKA,
11 mesece, starejša, prodam. Poizve se v gostini Majcen, Habska cesta 1. 11154-6

FIZIOLOVE PREKLE
naprodaj. Vr. Pokljukar, 11140-6

MOSKO KOLO
novo, prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11158-6

PRODAM:
mizno, stojalo za dežnike, umivalno garnituro, vr. lator in lavabo za stranišče. Ulica 3. maja 7/II, levo. 11165-6

FIZIOLOVE PREKLE
naprodaj. Las. K. 11164-6

OTROSKI BICIKEL,
za 4-5 let stareca, skoraj nov, prodam ali zamenjam za majhno, do 3 let staro. Zalogiška 18, prihiče, levo. 11172-6

KOMPLETNO
politrano posteljo in mizo prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11171-6

SPALNICO
iz trdega lesa, kompletno, z žarnicami, prodam, Naslov v o. odd. Jutra. 11170-6

RJUNE
priznane, ohranjene, zelo močne, ugodno naprodaj. Istovest se prodaja v aluvalni stroji, pogreznjiv, z okroglim dnom. Naslov v o. odd. Jutra. 11007-6

VIOLINO,
vigrano, dobro ohranjeno, ugodno prodam. — Ogljed predprodaje. Naslov v o. odd. Jutra. 11168-6

Kupim

KUPUJEM:
moške obleke, perilo, čevlje, pohištvo, visoke omare, otmame, žimnice in druge predmete. — Drame Alojzija, Galusove nab. št. 23. 11193-7

LJUBLJANSKI ZVON
tudi posamezne knjige, kupim, Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Ljubljanski Zvon«. 10609-7

STIKLENICE
različnih vrst, kupujem, Dobro plačamo. Na Vašo željo jih prevzamemo na dom. B. Gustina, Vodnikova ulica 2. 11188-7

VRČE,
prazne, cementne in silice, papirnate, kupuje PETRO-NAFTA, Ciril-Metodova cesta št. 35a. 11380-7

DEL ZLATE ZAPUSTNICE
naša prejšnji teden v Trzinu, Naslov v o. odd. Jutra. 11138-37

SOP KLJUČEV
je pozabil ključ v soboto na klopi na Kongresnem trgu. Najdi ga se napravi, da jih odda v o. odd. Jutra. 11145-37

ZA VRNJENO
rokovnico, izgubljeno dne 8. maja ob Gradaščici, dam po kile masti. Rokovnica je modra, usnjena, desna. Gradaška ulica 14. 11143-37

SPORTNI VOZIKČEK

kupim. Plačam dobro. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Moto-tricikel«. 11150-6

KOZE DIVJAČINE
in domači hvali kupuje krmnarstvo Rot, Mestni trg št. 5. 1-371-7

ZNAMKE
kompletne shirko ali posamezne partije, tudi prekomorske, razen pokrajinskih, kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Znamke«. 10054-7

MOTORNJO KOLO
do 125 ccn, tudi v nerabnem stanju, ali brez gum, kupim. Ponudbe z navedbo cene na o. odd. Jutra pod »Moto-tricikel«. 11149-7

ZEMLJO ZA VRTO
kupim, 10 m. Ponudbe na Vavpetič, Dunajska 35. 11155-7

PUNČKO (igračo),
40-45 cm veliko, najraje celulozno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na o. odd. Jutra pod »Punčke«. 11157-7

KOLO
za 10 letnega dekca, dobro ohranjeno, tudi novo, kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dečke«. 11153-7

DVE ŽIMNICE,
volnene, kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobro ohranjene«. 11156-7

DEŽNI PLASC,
moški, dobro ohranjeni, za visoko postavo, kupim. — Ponudbe na o. odd. Jutra z navedbo cene pod »Plasce«. 11144-7

AVALNI STROJ,
oziroma eni stroji, dobro ohranjeni, kupim. Ponudbe na AER, Novi trg 5. 11159-7

Posest

STAVBNO PARČELO,
v svetovni delu mesta, iz dveh bloka, v vrednosti do 65.000 litr, kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Lepla parcela«. 11143-30

Sobo odda
OPREMLJENO SOBO
takoj oddam starejšemu gospodu, upokojenca, z vso opremo. Naslov v o. odd. Jutra. 11166-23

SOBO
z drve posteljnima oddam takoj. Naslov v o. odd. Jutra. 11163-33

Sobe išče
OPREMLJENO SOBO,
boljšo, iz 2. etaže, za 1. in 2. punčjo soliden gospod-dom. cin. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Domačine«. 10779-28a

LOCENO SOBO
s soprobo kopalnice iže solidna gospodinja. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobro plačana«. 11169-23a

Zenitve
Mlad INTELIGENT
želi spoznati gospodinja, med 18. in 20. letom, muzikalno in veselo, zaradi pozneje ženitve. Začelna je plovilaska ali konstanta. Ceni, resne ponudbe s fotografijo, katera ne diskretno vrne, in polnim naslovom na o. odd. Jutra pod »Zelim si ljubiti«. 11167-25

Razno
Pozor! ZNANSTVENIK
publičen — Moder — sta nahaja v Ljubljani. Trst-najkova ulica 1/II, levo, poleg kavarnice Majcen. Iz-rišave vam pove značaj in prihodnost. Razklopa vam avtoriteta in biromatska vprašanja. Pišite mu ali pa se osebno svite dvorno od 14 do 17; ob nedeljah tudi od 10 do 12 M-336-37

VASE ROKAVICE
in usnjene čevlje, vse izdelke iz usnja bavarsko in semič čevlje čistino po najnižji ceni. Dječani Haurila, Mestni trg 11. 1-340-M-37

LASTNIK GLASOVIRJEV!
Poslušajte se televidne številke 39-23, ki pokliče posebno trdiko za uga-ševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev. Jurček, Zlinskega 7/II, Ljubljana. 1-337-37

KRZNENE PLASCE
in drugo kožuvno spre-lemamo v popravilo po znižanih cenah in v skladu z željo. Ne oddajate, priredite čimprej Rot, krmnarstvo, Mestni trg. 1-386-47

DEL ZLATE ZAPUSTNICE
naša prejšnji teden v Trzinu, Naslov v o. odd. Jutra. 11138-37

SOP KLJUČEV
je pozabil ključ v soboto na klopi na Kongresnem trgu. Najdi ga se napravi, da jih odda v o. odd. Jutra. 11145-37

ZA VRNJENO
rokovnico, izgubljeno dne 8. maja ob Gradaščici, dam po kile masti. Rokovnica je modra, usnjena, desna. Gradaška ulica 14. 11143-37

RAVNIK RUDI

BIVŠI AKTIVNI POROČNIK
Pogreb blagega pokojnika bo v torek 9. maja 1944 ob 1/2 3. uri popoldne v žal. iz kapelice sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Ljubljana, 7. maja 1944.

Zalujoci:
LOJZKA, žena; MIHAEL, oče; LJUDMILA, mati; LJUBO in EVGEN, brata; NADA, ZDENKA, sestra; ALOJZMA JUNKAR, tašča in ostalo sorodstvo

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki izgubi naše ljubljene žene, mame, sestre, tete in tašče, gospe

HIRŠMAN KATARINE

ji lajšati trpljenje, poklonili venci in cvetja ter jo spremili na njeni poslednji poti, naša najpri-srčnejša zahvala.

Ljubljana, železniki, 8. V. 1944.

Družina HIRŠMAN in ostalo sorodstvo

ZAHVALA